

سازمان پژوهش‌های

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایاری از خداوند سبحان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشتن مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه‌ایست جایگاه دانشگاه اسلامی فرسنگ تمدن بشری، مادیان و انبیا و اصنام، بیات علمی و تمدنی دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می‌گردد اصول زیر را در انجام فعالیت‌های پژوهشی به نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

- ۱- اصل برت: التزام به برت جویی از حرکت زنده غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به شبه‌های غیر علمی آلوده می‌کنند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از حرکت جانب‌داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تمیزات و منابع و اعتبار.
- ۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشیاء نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکارگران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ناموس و احترام به اتمام تحقیقات در رعایت جانب‌داری از حرکت حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به ممانعت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان‌ها، کشور و کلیه افراد نهادی مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت‌جویی: تلاش در راستای پی‌جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان‌سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکارگران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و نظر داشتن به پیشبرد توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد ایلام

تعهد نامه اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجناب محمدمهدی جعفری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته حقوق خصوصی، که در تاریخ..... از پایان نامه خود با عنوان بررسی فقهی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با تکیه بر فقه امامیه " با کسب نمره..... و درجه خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم.

۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجناب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

۲) این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزشی عالی ارائه نشده است.

۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه یا رساله داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات مجاز است با اینجناب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

محمدمهدی جعفری

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد ایلام

گروه مدیریت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته حقوق (M.A)

گرایش: خصوصی

عنوان:

بررسی فقهی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشدید

مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با تکیه بر فقه امامیه

استاد راهنما:

دکتر اختر سلطانی

دانشجو:

محمد مهدی جعفری

بهار ۱۴۰۰

ث

تقدیم به :

تقدیم به مدافعان حرم و مدافعان سلامت ، شهدای راه عشق و آزاده گی

تشکر و سپاس

درغایت فروتنی و اخلاص بر خود لازم می دانم از تمامی عزیزانی که در تهیه و تدوین این پایان نامه اینجانب رایاری نمودند، بویژه استاد راهنمای اندیشمند، دکتر اختر سلطانی مدیر گروه محترم حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، که علاوه بر راهنمایی کامل این پژوهش، در طول دوران تحصیلم از محضر ایشان کسب فیض و استفاده نمودم، خاضعانه کمال تشکر را دارم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱ بیان مسأله	۳
۲-۱ - سؤالات تحقیق	۴
۱-۲-۱ سوال اصلی:	۴
۲-۲-۱ سؤالات فرعی	۴
۳-۱ فرضیه‌های تحقیق	۴
۱-۳-۱ فرضیه اصلی	۴
۲-۳-۱ فرضیات فرعی	۴
۴-۱ روش تحقیق	۵
۵-۱ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق	۵
۶-۱ مرور سوابق مربوطه	۵
۷-۱ جنبه جدید بودن و نوآوری در تحقیق	۶
۸-۱ اهداف مشخص تحقیق	۶
۱-۸-۱ اهداف کلی	۶
۲-۸-۱ اهداف جزئی	۶
۹-۱ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات فنی و تخصصی	۶

فصل دوم: تعاریف، مفاهیم، مبانی و پیشینه پژوهش

۱-۲ تعاریف و مفاهیم	۹
۱-۱-۱ مفهوم خانواده	۹
۲-۲ مبانی تشدید خانواده	۱۱
۱-۲-۲ از منظر کتاب:	۱۱
۲-۲-۲ سنت	۱۲

- ۳-۲-خانواده و اهمیت تحکیم در آن ۱۲
- ۳-۲-۱ جایگاه خانواده در تربیت نمودن اولاد ۱۴
- ۲-۴- پیشینه و سبقه قوانین خانواده در حقوق موضوعه ایران ۱۴
- ۲-۵- لزوم تشیید ، معاضدت و تربیت صحیح اولاد در خانواده ۱۶
- ۲-۵-۱ ضرورت معاضدت نمودن خانواده در تشیید مبانی خانواده ۱۷
- ۲-۵-۲ ضرورت معاضدت نمودن خانواده در تربیت صحیح اولاد ۱۸
- ۲-۶- جهات و ابعاد تربیت صحیح اولاد در خانواده ۱۹
- ۲-۷- ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی و مستندات قانونی و فقهی آن در تشیید مبانی خانواده ... ۲۰
- ۲-۸- لزوم معاضدت نمودن خانواده در تشیید مبانی خانواده ۲۱
- ۲-۸-۱ تشیید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد در قانون ۲۲
- ۲-۸-۲ تشیید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد در کتاب و سنت ۲۴
- ۲-۸-۳ تربیت صحیح اولاد در کتاب و سنت ۲۶
- ۲-۹- لزوم معاضدت نمودن خانواده در تربیت صحیح اولاد ۲۷
- ۲-۹-۱ تربیت صحیح اولاد در قانون ۲۸

فصل سوم : مصادیق معاضدت در تشیید مبانی خانواده در حقوق موضوعه در

تطبیق با دیدگاه فقهای امامیه

- ۳-۱-مصادیق معاضدت خانواده در تربیت اولاد و تشیید مبانی خانواده ۳۲
- ۳-۱-۱-حسن معاشرت خانواده ۳۲
- ۳-۱-۲- نقش وفاداری خانواده نسبت به هم در تشیید مبانی خانواده ۳۳
- ۳-۱-۳- نقش سکونت مشترک خانواده در تربیت اولاد ۳۵
- ۳-۱-۴- نقش حسن معاشرت خانواده در تربیت صحیح اولاد ۳۵
- ۳-۲- تکالیف اختصاصی مرد در پیشبرد تشیید مبانی خانواده ۳۷
- ۳-۲-۱- نقش ریاست و اداره خانواده در تشیید مبانی آن ۳۷
- ۳-۳- نقش تکالیف اختصاصی زن در تشیید مبانی خانواده ۴۰

- ۳-۳-۱ نقش تمکین نمودن عام زن در تشدید مبانی خانواده ۴۰
- ۳-۳-۴ نقش وجود ضمانت اجرا و مسئولیت مدنی ناشی از تخلف خانواده از معاضدت ۴۲
- ۳-۴-۱ نقش وجود ضمانت اجرا در تخلف خانواده از انجام وظایف مشترک ۴۲
- ۳-۴-۱-۱ نقش وجود ضمانت اجرا در عدم سکونت مشترک ۴۲
- ۳-۴-۱-۲ نقش ضمانت اجرا در عدم حسن معاشرت ۴۴
- ۳-۴-۱-۳ نقش وجود ضمانت اجرا در عدم وفاداری ۴۵
- ۳-۵-۵ تکالیف مشترک و اختصاصی خانواده و مصادیق آن در تربیت نمودن اولاد ۴۶
- ۳-۵-۱ جایگاه انجام صحیح تکالیف مشترک میان خانواده در تربیت اولاد ۴۶
- ۳-۵-۱-۱ نقش نگهداری صحیح اولاد در تربیت ایشان ۴۷
- ۳-۵-۱-۲ تربیت صحیح اولاد از سوی پدر و مادر ۴۹
- ۳-۵-۲ تکالیف اختصاصی مرد در تربیت نمودن صحیح اولاد ۵۰
- ۳-۵-۲-۱ پرداخت نمودن به موقع نفقه اولاد از طرف پدر ۵۰
- ۳-۵-۲-۲ ولایت صحیح نمودن بر اولاد از سوی پدر و جد پدری ۵۱
- ۳-۵-۳ تکالیف اختصاصی زن در تربیت اولاد ۵۳
- ۳-۵-۳-۱ نقش رضاع در تربیت صحیح اولاد ۵۳

فصل چهارم: تربیت اولاد توسط خانواده از منظر فقهای امامیه

- ۴-۱ تربیت اولاد از جانب خانواده در فقه ۵۷
- ۴-۲ تربیت اولاد در منابع فقهی ۵۸
- ۴-۳ نقش خانواده در تربیت فرزندان از منظر آیات و روایات ۵۸
- ۴-۴ تربیت پیشگیرانه در قبال اولاد از سوی خانواده ۵۹
- ۴-۵ ادله فقهی حقوقی تربیت اولاد ۶۲
- ۴-۶ جواز و عدم جواز تنبیه کودک در جهت تربیت از منظر فقهای امامیه ۶۴
- ۴-۶-۱ تنبیه بدنی کودک به قصد تربیت اولاد از منظر روایات ۶۵
- ۴-۶-۲ تربیت شایسته دینی اولاد توسط خانواده از منظر دین اسلام ۶۵

- ۶۸-۷ نقش خانواده در تربیت اولاد پیشگیری از انحرافات اجتماعی.....
- ۶۹-۷-۱ راههای تأمین امنیت توسط خانواده برای اولاد.....
- ۷۰-۷-۳ شکل گیری درست خودپنداره در کودکان توسط خانواده.....
- ۷۱-۸-۴ شیوه های تکریم و کودک در منش پیامبر مکرم اسلام (ص) و ائمه اطهار.....
- ۷۱-۸-۱ به استقبال رفتن اولاد.....
- ۷۱-۸-۲ سلام کردن به اولاد.....
- ۷۱-۸-۳ اجازه گرفتن از کودکان.....
- ۷۲-۸-۴ پرهیز از خشونت علیه کودکان.....
- ۷۲-۸-۵ شخصیت دادن به کودک و مشارکت دادن در کارها.....
- ۷۲-۸-۶ واگذاری پاسخ پرسش بزرگسالان به کودکان.....
- ۷۲-۸-۷ بازی کودکان در جهت تربیت صحیح.....
- ۷۳-۹-۴ توجه به چالشهای دوستی گزینی اولاد توسط خانواده.....
- ۷۶-۱۰-۴ اعمال و رفتار نادرست خانواده در تربیت صحیح اولاد از منظر فقه.....
- ۷۶-۱۰-۱۰-۱ تنبیه بدنی کودک در برابر لغزشها.....
- ۷۷-۱۰-۲ برخورد های تبعیض آمیز خانواده نسبت به اولاد.....
- ۷۹-۱۰-۳ عدم صداقت یا ناهمگون بودن رفتار و گفتار خانواده.....
- ۸۰-۱۰-۴ درک نکردن نوجوان و واقعیت های شخصیتی و روانی او.....
- ۸۰-۱۰-۵ بی تفاوتی در مورد آموزش های دینی.....
- ۸۱-۱۱-۴ بررسی امکان تعامل فقه و تربیت اولاد.....
- ۸۱-۱۱-۱ از جهت اشتراک موضوع.....
- ۸۲-۱۱-۲ از جهت گستره و قلمرو.....
- ۸۲-۱۱-۳ از جهت محتوا و مسائل.....
- ۸۳-۱۱-۴ از جهت اشتراک در اهداف و غایات.....
- ۸۳-۱۱-۵ از جهت عملی و کاربردی بودن.....
- ۸۳-۱۲-۴ تأثیر فقه در تربیت اولاد.....

- ۱۳-۴- تأثیر فقه در مبانی تربیت اولاد ۸۴
- ۱۴-۴- تأثیر فقه در اهداف تربیت ۸۴
- ۱۵-۴- تأثیر فقه در اصول تربیت ۸۵
- ۱۶-۴- کنوانسیون حقوق کودک و لزوم توجه به تربیت صحیح اولاد ۸۵

فصل پنجم: نتیجه گیری

- نتیجه گیری ۸۸
- فهرست منابع و ماخذ : ۹۱

چکیده

برای تربیت صحیح اولاد از منظر فقه و حقوق موضوعه لازم است که خانواده با هم معاضدت و همکاری داشته باشن و از جمله این همکاری ها می توان به مصادیق معاضدت خانواده در تربیت اولاد و تشیید مبانی خانواده اشاره نمود که شامل: ۱- حسن معاشرت خانواده ۲- وفاداری خانواده نسبت به هم در تشیید مبانی خانواده ۳- سکونت مشترک خانواده در تربیت اولاد ۴- حسن معاشرت خانواده در تربیت صحیح اولاد، اشاره نمود هرچند مصادیق دیگر نیز وجود دارد ولی مهم ترین مصادیق به همین شرح می باشند. در واقع با بررسی فقهی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشیید مبانی خانواده و تربیت صحیح مشخص می گردد با عنایت به اینکه قوانین ما از فقه اخذ شده اند بنابراین در این خصوص موضع مشترکی اتخاذ نموده اند. در قوانین موضوعه به خانواده تکلیف شده است که: باید در تشیید مبانی خانواده و تربیت اولاد با یکدیگر معاضدت نمایند. این تحقیق به روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای تهیه و تدوین گردیده است.

کلید واژگان: خانواده ، تشیید مبانی، تربیت اولاد ، فقه ، حقوق.

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱ بیان مسأله

خانواده یک نهاد حقوقی است که بر پایه روابط ویژه ای میان حداقل یک مرد و زن موجودیت می یابد و اگر بر این باوریم که در عصر جهانی سازی ، خانواده یکی از مهمترین سنگرهای مقاومت و مرزبان ارزشها-ست ، لذا می توان با کارآمدی خانواده از طریق تبیین صحیح حقوق و تکالیف خانواده در این نهاد و نیز ارتقای جایگاه و نقش فرزندان ، تحولات اجتماعی و تاریخی را به نفع ارزشهای انسانی و مفاهیم جاودان اسلامی جهت داد تا نظام اسلامی و حقوقی ، با نگاهی آسیب شناسانه بر عملکرد گذشته خویش ، راهی به سوی اصلاح معضلات خانواده و بهبود منزلت و جایگاه اجتماعی این نهاد در جامعه پیدا کند.

بی تردید اساس شکل گیری جامعه اسلامی برخوردار از تربیت شایسته دینی است که زمینه ساز تحقق آرمان های اسلامی است. در دین شریف اسلام بر دو عنصر خانواده و تعلیم و تربیت الهی تأکید شده است. اکنون سؤال این است که حدود وظایف خانواده در تربیت فرزندان در خانواده چیست؟ دانش فقه اسلامی که مرجع تعیین وظایف مکلفان در حیطه های مختلف می باشد، مرجع معتبری است که می تواند حدود و ضوابط تکلیف خانواده در تربیت فرزندان را با ملاحظه منابع استنباط حکم فقهی بیان نماید. سیره، یکی از ادله معتبر شرعی قابل استناد است. در این پژوهش دلالت انواع سیره از جمله سیره انبیا در قرآن و سیره معصومین (بر وظایف خانواده در تعلیم و تربیت فرزندان بررسی می شود. سیره های مذکور به طور عمده بیانگر اهتمام به امور آموزشی و تربیتی در حد اباحه بالمعنی الاعم است و برخی قراین و ارتکازاتی که در مورد آن وجود دارد، بر رجحان که اعم از وجوب و استحباب است دلالت می کند (ابراهیمی و اعرافی ، ۱۳۹۸ ، ۷۹-۵۵).

برای اینکه حقوق به هدف نهایی (برقراری نظم در جامعه) برسد ، باید رعایت قواعد آن اجباری باشد . دستوراتی که نتواند اجرای خود را بر دیگران تحمیل کند حقوقی محسوب نمی شود و حتی اگر در زمره مواد قانونی آورده شود ، تنها توصیه ای اخلاقی بشمار می رود .

برای نمونه می توان به ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی ایران اشاره کرد که مقرر می دارد : " خانواده باید در تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با یکدیگر معاضدت نمایند " . قاعده ای که در این ماده قانونی مورد تأکید قرار گرفته ، از اموری نیست که بدون تمایل درونی افراد محقق گردد و همچنین از طرفی الزام بدون تعیین ضمانت اجرا نیز بی معناست. اگر انجام عملی اجباری باشد ، باید سرپیچی از آن هم دارای پیامد

باشد. در غیر اینصورت نظم اجتماعی دست نیافتنی است و لذا در این پژوهش سعی بر این گردیده است که منظور از معاضدت خانواده در ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی ایران مبنی بر تشیید در مبنای خانواده و تربیت صحیح اولاد، مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و پاسخگوی این مسئله باشیم که آیا با توجه با سایر مواد قانونی موجود، ماده مزبور جنبه الزام آور داشته یا به قول برخی حقوقدانان توصیه ای اخلاقی می باشد؟

۲-۱- سوالات تحقیق

۲-۱-۱ سوال اصلی:

حقوق و موضوعه و فقه اسلامی چه موضعی در قبال تشیید مبنای خانواده و تربیت اولاد اتخاذ نموده اند؟

۲-۲-۱ سوالات فرعی

- ۱- مصادیق معاضدت خانواده کدامند و آیا اجبار نمودن هر یک از خانواده به آن ممکن است؟
- ۲- با توجه به اینکه به موجب شرع مقدس اسلام، الزام زن به انجام کارهای منزل و یا بیرون از منزل ممکن نیست، موضوع از جنبه فقهی و شرعی در تقابل با تشیید مبنای خانواده و تربیت صحیح اولاد چه وضعیتی دارد؟

۳-۱ فرضیه های تحقیق

۳-۱-۱ فرضیه اصلی

بنظر می رسد با عنایت به اینکه قوانین موضوعه ما از فقه امامیه استخراج شده اند هر دو موضع مشترکی در قبال تشدید مبنای خانواده اتخاذ نموده اند. خانواده ها تکلیف به معاضدت در تربیت اولاد و تشیید مبنای دارند.

۳-۲-۱ فرضیات فرعی

- ۱- حسن معاشرت و پرهیز از هرگونه سوء رفتار، وفاداری و سکونت مشترک را از مصادیق معاضدت خانواده در تشیید مبنای خانواده دانست. و در قانون نیز ضمانت اجرایی به منظور اجبار و الزام ممتنع به ایفای تکالیف و تعهدات محوله در نظر گرفته شده است.
- ۲- در این خصوص وظیفه زن به معاضدت در تشیید مبنای خانواده، صرفاً در مواردی است که شرع مشخص نموده و مصادیقی از آن در آیات و روایات بر شمرده شده است

۱-۴ روش تحقیق

روش تحقیق در این پایان نامه بصورت توصیفی - تحلیلی با استفاده از منابع کتابخانه ای و به کمک فیش برداری از کتب و مقالات می باشد

۱-۵ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

با وجود اینکه در حقوق خانواده ، به طور گسترده به موضوع روابط و تکالیف خانواده نسبت به یکدیگر پرداخته شده است و از طرفی آموزه های دینی و اخلاقی بسیاری در این خصوص از کتاب و اقوال ائمه معصومین (ع) در اختیار می باشد ، اما تا کنون از منظر حقوقی و یا به عبارت دقیق تر از نگاه حقوق خصوصی ، تعارضات منبعت از الزامات قانونی مقرر در ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی و چگونگی رفع آنها و نیز ضمانت اجرای ماده مزبور ، به طور خاص مورد تحلیل ، نقد و بررسی قرار نگرفته است ، از اینرو ضرورت بر آن است تا ابعاد و حدود ماده قانونی موصوف با لحاظ کلیه جوانب و ضمانت اجرای آن تحلیل و بیان گردد

همچنین با توجه به اینکه در مطالعات تطبیقی صورت گرفته با سایر کشورهای اسلامی در زمینه حقوق خانواده ، اولاً کشورهای اسلامی از جمله کشورهایی است که همانند ایران ، قوانین موضوعه خود را از فقه و حقوق اسلامی و حقوق اروپایی بر گرفته است و ثانیاً با توجه به منابع اندک موجود ، کمتر به قوانین موضوعه آن در میان سایر کشورهای اسلامی پرداخته شده است لذا بررسی تمهیدات پیش بینی شده در قوانین کشور مزبور در خصوص حقوق و تکالیف خانواده نسبت به یکدیگر و تربیت صحیح اولاد ، حائز اهمیت به نظر می رسد.

۱-۶ مرور سوابق مربوطه

۱-حسینی ، علیرضا در مقاله ای تحت عنوان: بررسی مواد ۱۱۰۴ و ۱۱۷۸ قانون مدنی ایران در خصوص تربیت صحیح اولاد از دیدگاه فقه و حقوق با مطالعه ی تطبیقی به این نتیجه رسیده است که: قانونگذار ایران در مواد ۱۱۰۴ و ۱۱۷۸ قانون مدنی به نقش خانواده در تربیت کودک اشاره کرده است اما به نحوی تربیت و این که آیا تربیت کودک حق است یا تکلیف هیچ اشاره ای نکرده است، و این که آیا در مقابل تربیت کودک مسئولیت کیفری یا مدنی دارند، هیچ ماده قانونی خاصی وجود ندارد. در این مقاله، معنا و مفهوم تربیت و اهمیت تربیت از دیدگاه اسلام نیز مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

۲- زینی ملک آباد، هادی و نقی پور، ولی الله (۱۳۹۲) مجله میراث طاها در مقاله ای تحت عنوان : تقریر دین از نقش خانواده در سلامت روانی جامعه با تاکید بر تربیت جنسی فرزندان به این نتیجه رسیده اند که:

خانواده در سرنوشت و سعادت هر جامعه‌ای به عنوان مهم‌ترین منشا شکل‌گیری جامعه، نقش بسزایی دارد تا بدان جا که سعادت و سلامت جامعه با سعادت و سلامت خانواده گره‌خورده است. از این رو اسلام به این نهاد توجه ویژه‌ای داشته است و برای خانواده در مراحل مختلف رهنمون‌هایی را بیان نموده است تا به رشد و کمال واقعی دست یابد بنابراین خانواده و خانواده نقش زیادی در تربیت فرزندان بخصوص در تربیت جنسی وی عهده دار هستند.

با مطالعه پیشینه موضوع تحقیقات فوق موضوع ما رو که در خصوص بررسی فقهی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با تکیه بر فقه امامیه هست مورد مطالعه قرار نداده و به کلی گویی نسبت به تربیت فرزندان پرداخته اند که ما در این پژوهش سعی در مطالعه در این خصوص داریم.

۷-۱ جنبه جدید بودن و نوآوری در تحقیق

از آنجا که تا کنون در زمینه بررسی فقهی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با تکیه بر فقه امامیه در حقوق و فقه مورد تطبیق قرار داده نشده است که نتایج خروجی آن در یک پژوهش دوره کارشناسی ارشد انعکاس داده شود از همین بابت تحقیق در نوع خود بدیع و نو می باشد.

۸-۱ اهداف مشخص تحقیق

۸-۱-۱ هدف کلی

بررسی حقوقی مواد قانون مدنی و قانون حمایت از خانواده در خصوص تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد با تکیه بر فقه امامیه

۸-۱-۲ اهداف جزئی

۱- تطبیق مواد قانون مدنی و قانون مدنی در قبال تشدید مبانی خانواده و تربیت صحیح اولاد

۲- تبیین جایگاه فقه اسلامی و سیره معصومین در قبال تربیت فرزندان.

۹-۱ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات فنی و تخصصی

تعریف خانواده :

خانواده برطرف کننده نیاز اجتماعی و تکاملی و بستر بهبود وضعیت بشر است و در نظر قرآن اساس آن بر دوستی و محبت و حقوق برابر شوهر و همسر بنا شده است. چون انسان موجود اجتماعی است و فرآیند

تکامل آن نیز در گرو خانواده می‌باشد، نیاز به تشکیل خانواده دارد، چنان که نوزاد انسان بیش از هر موجود دیگر نه تنها از رهگذر تأمین نیازهای جسمی که در بعد روحی و روانی و شخصیتی وابسته به پدر و مادر و حمایت آن دو می‌باشد. نویسنده، هدف خانواده در اسلام را تأمین سلامت روانی سه دسته می‌شمارد؛ زن و شوهر، پدر و مادر و فرزندان. الگوپذیری فرزندان از پدر و مادر، تکیه خانواده بر مودت و دوستی و آرامش‌یابی هر یک از زن و شوهر در کانون خانواده و رسالت خانواده در تأمین و تعدیل کششها و تمایلات متفاوت یکدیگر و همچنین لزوم احترام گذاری فرزندان به خانواده از سایر موضوعات مطرح می‌باشد (طباطبایی و حسینی، ۱۳۸۰، ۱۳۹-۱۳۲).

تشبیه: تشبیه به معنای استحکام بخشیدن، دوام، تاسیس کردن بکار می‌رود در این پژوهش به معنای استحکام بخشیدن به روابط بین خانواده می‌باشد.

فقه: در لغت، به معنای فهم نافذ و دقیق است. به معنای فهمیدن و خوب فهمیدن است و در اصطلاح فقها، فقه علم به احکام شرعی فرعی از طریق ادله تفصیلی را گویند (زین الدین، بیتا، ۲۶).

حقوق: جمع حق، در لغت، به معنی بهره و نصیب است و در اصطلاح، آن اختیاری است که قانون برای فرد شناخته تا بتواند عملی را انجام و یا آن را ترک نماید (امامی، ۱۳۹۲، ۵).

قانون: قانون به معنای خاص کلمه، به قواعدی گفته می‌شود که با تشریفات مقرر در قانون اساسی، از طرف قوه مقننه وضع شده و یا از راه همه‌پرسی به‌طور مستقیم به تصویب رسیده باشد و قانون به معنای عام را هرگونه مقرراتی که از طرف یکی از سازمان‌های صالح دولت وضع شده است؛ خواه این سازمان قوه مقننه یا رئیس دولت یا یکی از اعضای قوه مجریه باشد (کاتوزیان، ۱۳۸۸، ۱۲۲).

فصل دوم:

تعاریف، مفاهیم، مبانی و پیشینه پژوهش

در این فصل نخست، هدف بر آن است تا مفاهیم و تعاریفی که جهت تبیین موضوع و کلیات آن به منظور پرداختن به موضوع اصلی پژوهش در فصول آتی راهگشاست عنوان گردد. از اینرو مباحث این فصل مشتمل بر دو مبحث اصلی بوده که در مبحث اول و بندهای ذیل آن، تعریف مفهوم و پیشینه تشکیل خانواده و نیز اصول و اهمیت تحکیم روابط در آن، بطور کلی و مختصر بیان گردیده و همچنین پیشینه ای از قانونگذاری در حوزه حقوق خانواده در حقوق ایران تبیین گردیده است. در ادامه نیز، مفهوم و اهمیت معاضدت خانواده در تشدید مبانی خانواده و همچنین معنا و مفهوم تربیت، اهمیت و ابعاد و اشکال گوناگون آن تشریح گردیده تا با ارائه تعاریف مزبور، کلیات مرتبط با موضوع پژوهش بیان و به عنوان مبنایی جهت تشریح مباحث در سایر فصول باشد.

متعاقباً در مبحث دوم، ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی و مستندات قانونی و فقهی آن عنوان گردیده و یا به عبارت دیگر، کلیه اجزاء تشکیل دهنده ماده مزبور و مورد اشاره در فصل اول از جمله تشدید، تربیت صحیح اولاد و معاضدت، از منظر قانون، کتاب، سنت و روایات اسلامی مورد بررسی قرار گرفته است.

۲-۱ تعاریف و مفاهیم

بدون شک در آغاز هر بحث، تشریح و توصیف مفاهیم لغوی، اصطلاحی و عرفی عبارات خاص به کار برده شده در موضوع و همچنین ارائه عقبه ای مقتضی از علل وضع آن لغات و اصطلاحات در آن معنی خاص و نیز دامنه شمول آنها، سبب تنویر ذهن خواننده و ایجاد ذهنیت لازم در خصوص موضوع و جهات مورد بحث و بررسی قرار گرفته خواهد شد، لذا در مبحث آغازین مفاهیم و معانی لغات و عبارات اصلی و کلیدی به کار رفته در منطوق ماده ۱۱۰۴ قانون مدنی از جمله تشدید، مبانی خانواده، معاضدت و تربیت تشریح و تبیین گردیده است.

۲-۱-۱ مفهوم خانواده

خانواده نخستین کانون گرم زندگی و هسته اولیه همه سازمان ها و شکل های اجتماعی است. انسان به اقتضای طبیعت و به حکم و مشیت الهی، از سلول های و جودی و اولیه ابویین خود تشکیل و با تولد، در دامن خانواده پا به عرصه حیات گذارده و معمولاً تا پایان حیات خود نیز عضوی از یک یا چند خانواده